

Com vivim: com a societat

Xarxes socials i comunitàries

1. ÀMBIT RELACIONAL I PARTICIPACIÓ POLÍTICA

2. DISCRIMINACIÓ

3. AGRESSIONS O MALTRACTAMENTS

Sobre l'àmbit relacional, a l'igual que a la resta del país, la família ha reduït molt la seva importància i mida amb les darreres dècades. A les Illes Balears, en una de cada quatre llars habita una sola persona, i en el mateix nombre aproximadament hi habiten dues persones solament. Crida l'atenció l'elevat nombre de persones majors que viuen soles, un dels més elevats de totes les comunitats autònomes. També destaca la baixa participació de la societat en afers de política en comparació amb la resta d'Espanya, i tot i que no podem saber les causes amb ciència certa, s'associa tradicionalment a un suposat tarannà balear.

La percepció de suport social és alta, excepte entre les persones amb una dinàmica familiar greu.

El 8% de la població manifestava haver-se sentit discriminada fonamentalment en el lloc de treball o centre escolar, per raons de l'ètnia, sexe, estudis o classe social. Les dones amb més freqüència que els homes.

El 3,3% de la població adulta i el 4% de la població infantil afirmava haver patit alguna agressió o tipus de maltractament, fonamentalment homes joves i entre la gent gran, les dones. Les agressions o maltractaments ocorrien amb més freqüència al carrer, en el cas dels homes, i a la llar, en el cas de les dones.

En la meitat dels casos, la persona agressora o maltractadora era un desconegut (home) i en un 6,3% era una desconeguda (dona). En un 13,3% la persona maltractadora era la parella, percentatge superior entre les dones (28,8%) que entre els homes (2,7%).

1. Àmbit relacional i participació política

Els resultats de les Illes Balears a l'àmbit relacional són positius: el conjunt d'indicadors construïts per mesurar la vulnerabilitat de les xarxes relacionals apareixen per sota de la mitjana de l'Estat, a excepció feta de la proporció de persones majors que viuen soles (17,5%). En aquest cas, la desviació era notable, situava la comunitat balear entre una de les cinc amb majors percentatges.

A les Illes Balears hi havia un total de 9.495 entitats sense ànim de lucre registrades amb una tendència a l'alça. No existia informació sobre el nombre de persones involucrades i el pes d'aquestes organitzacions d'iniciativa social a l'economia de les Illes.

Per una altra banda, en relació a les xarxes familiars: la proporció de nuclis familiars monoparentals, el percentatge de tuteles ex lege i les persones residents en institucions col·lectives (tant en orfenats com a geriàtrics i residències) estaven per sota de les seves mitjanes respectives. Aquesta última dada contrasta amb l'elevat percentatge de persones majors que viuen soles, un dels més importants de totes les comunitats.

Segons el cens de 2001, el 24,2% de les llars de les Illes es componen d'una sola persona (taula 1). Del total de llars unipersonals, el 28,3% i el 9,4% són dones i homes majors de 65 anys.

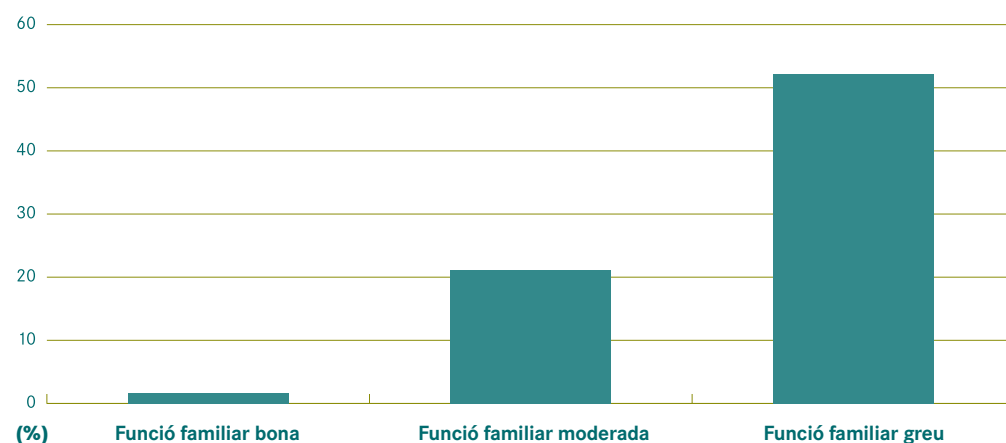
Taula 1. Format de les llars a les Illes Balears. 2001

	habitants	%
1 persona	73.978	24,22
2 persones	77.365	25,33
3 persones	62.093	20,33
4 persones	58.951	19,30
5 o més persones	21.338	10,83
Total	305.478	100,0

La participació política a les Illes Balears estava per sota de la mitjana de l'Estat, tant si la considerava com l'adscripció a organitzacions polítiques, com la participació com a votants a les eleccions.

Les dades de l'Enquesta de Salut del 2007 (ESIB07) revelen que el 4,4% de la població adulta tenia menys oportunitats de les que li hagués agradat per parlar amb algú del seus problemes laborals o familiars. Per altra part, el 3,4% de la població adulta declarava una baixa percepció de suport social. Aquesta percepció variava en funció de determinats factors. Les persones amb una dinàmica familiar greu percebien amb major freqüència un suport social baix (figura 1).

Figura 1. Percepció de suport social baix segons la dinàmica de la funció familiar. Població ≥ 16 anys.

2. Discriminació

L'ESIB07 revela que el 7,9% de la població manifestava que s'havia sentit discriminada en els últims 12 mesos abans de l'entrevista, fonamentalment en el lloc de treball i en un lloc públic (figura 2).

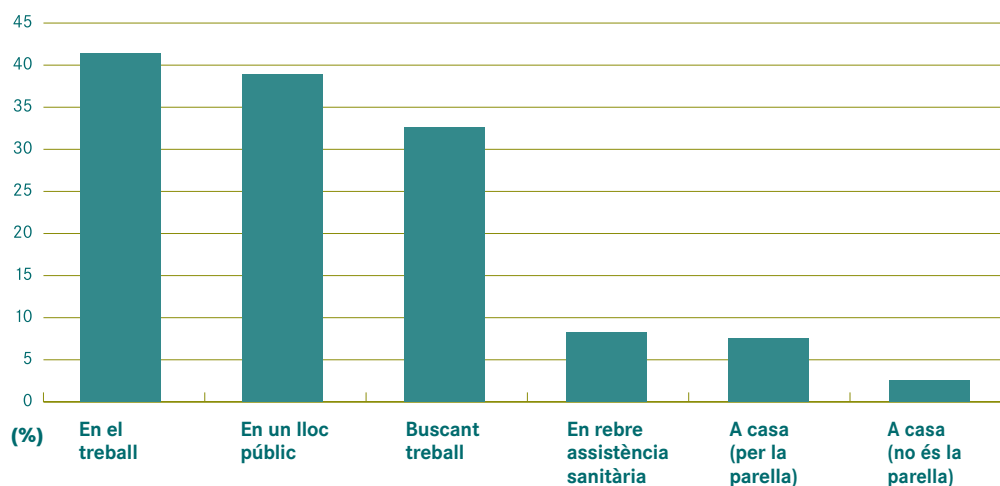

Figura 2. Situació on es va patir la discriminació.

Com a causes més freqüents, declaraven l'ètnia, el sexe i els estudis o classe social. Sentir-se discriminat era més freqüent entre les dones (9,4%) que entre els homes (6,4%). Les dones fonamentalment per raó de sexe i ètnia (figura 3).

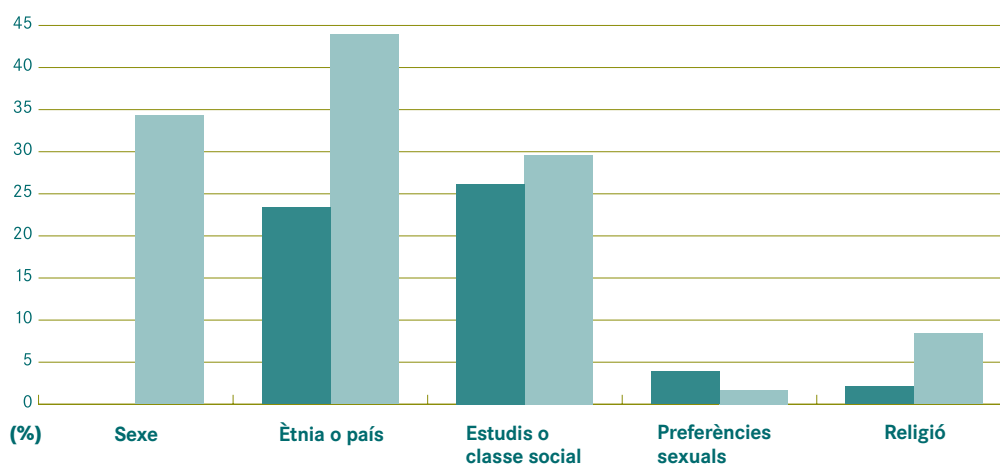

Figura 3. Causes de discriminació, segons el sexe.

El 8,2% de la població infantil afirmava haver patit alguna situació de discriminació en els últims 12 mesos. La majoria en el col·legi (88,3%) i en menor proporció en un lloc públic (23,7%).

La discriminació per sexe era inusual. L'ètnia o el país d'origen era un motiu de discriminació més freqüent que per classe social o religió (figura 4). Ningú va declarar sentir-se discriminat a l'hora de rebre assistència sanitària per part dels enquestats.

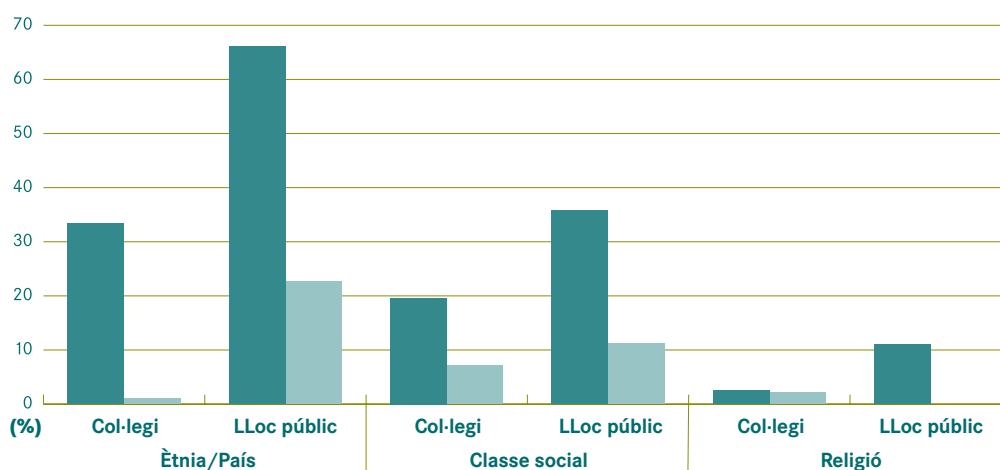

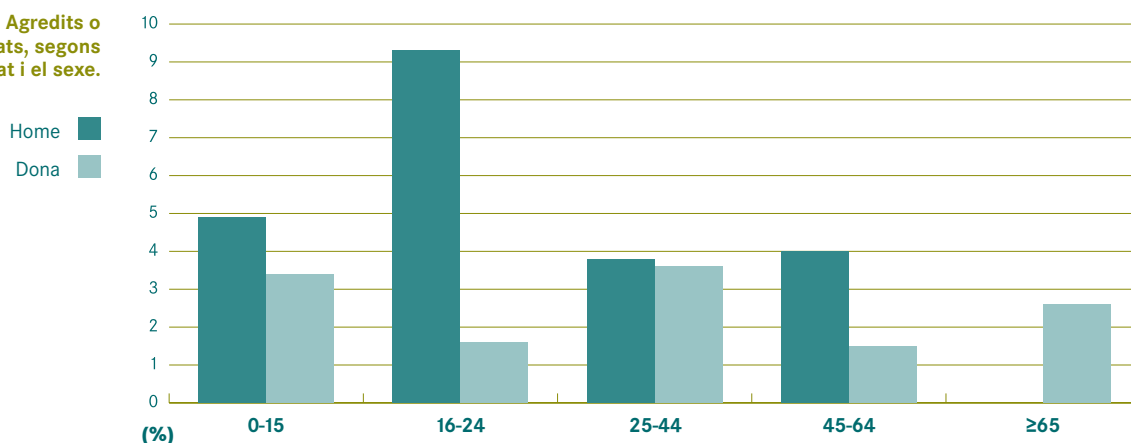
Figura 4. Motius de discriminació. Població menor de 16 anys.

3. Agressions o maltractaments

L'Enquesta de Salut revela que el 3,3% de la població adulta afirmava haver patit qualque agressió o tipus de maltractament, percentatge lleugerament superior si eren homes (4,1% enfront del 2,6%). A la població infantil, era del 4,2%.

Els joves entre 16 i 24 anys eren els que patien més agressions. Especialment els homes (9,3% enfront de l'1,6% de les dones). Entre les persones majors de 65 anys predominaven les agressions a les dones (figura 5).

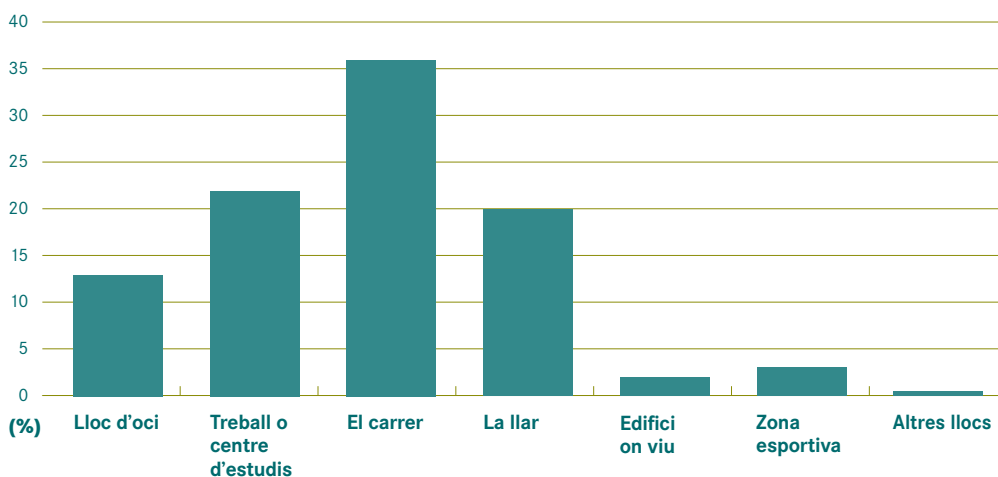
Figura 5. Agredits o maltractats, segons l'edat i el sexe.

No hi havia una clara relació entre agressió o maltractament i la classe social. La població agredida o maltractada segons el territori era: Menorca (4,2%), seguida d'Eivissa-Formentera (3,4%) i Mallorca (3,2%).

Un 36,9% de les agressions varen ocórrer al carrer, un 22,8% en el treball i centre d'estudis (figura 6). En el cas dels homes, varen tenir lloc amb més freqüència al carrer (46,6%) i en el de les dones, en la llar (46,9%).

Figura 6. Lloc de l'agressió o maltractament.

La majoria de les agressions i maltractaments a la població infantil es produïen fonamentalment en el centre escolar (85%). El 2,2% en la llar.

En un 48,6% dels casos la persona agressora o maltractadora era un desconegut (home) i, en un 6,3% una desconeguda (dona). En un 13,3% la persona maltractadora era la parella, percentatge superior entre les dones (28,8%) que entre els homes (2,7%).